

**DĖL TAM TIKRŲ REIKALAVIMŲ, SUSIJUSIŲ SU APSKAITA,
ATSKAITOMYBE IR AUDITU, TAIKymo ĮMONEI PRIKLAUSOMAI NUO
KATEGORIJOS, KURIAI JI PRISKIRIAMA
2026-05-05**

Kai kuriuose įstatymuose yra nustatyti reikalavimai įmonėms, kurie taikomi atsižvelgiant į tam tikrus nustatytus įmonės dydžio kriterijus (metines pardavimo pajamas, turtą, darbuotojų skaičių, kitus), įmonės veiklos pobūdį (pvz., kredito įstaiga), teisinę formą (pvz., valstybės įmonė) ar tam tikrą kategoriją (pvz., viešojo intereso įmonė). Siekiant aiškumo, kuriais atvejais įmonėms keliamas tam tikras reikalavimas (tvarkyti apskaitą pagal tam tikrus apskaitos standartus, atlikti finansinių ataskaitų auditą, kiti) Finansų ministerija parengė šį išaiškinimą. Išaiškinimas parengtas remiantis:

- Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymu (toliau – ĮIGAĮ);
- Finansinės apskaitos įstatymu (toliau – FAĮ);
- Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymu (toliau – FAAUPI).

Atkreipiame dėmesį, kad Finansų ministerija nėra įgaliota oficialiai aiškinti teisės aktų ar jų taikymo, todėl šiame išaiškinime pateikiama ministerijos specialistų nuomonė negali būti traktuojama oficialaus teisės akto aiškinimo prasme, nėra privaloma teismams ir kitoms valstybės institucijoms.

1. Dėl įmonės (įmonių grupės) rengiamų finansinių ir vadovybės ataskaitų

Klausimas:

Nuo kada įmonės traktuojamos kaip pasiekusios konkrečią dydžio kategoriją, jei pagal įmonės 2024-12-31 ir 2025-12-31 finansinių ataskaitų duomenis ji tenkina didelės įmonės kategorijai taikomus du iš trijų (pajamų / turto / darbuotojų) kriterijus?

Atsakymas:

ĮIGAĮ tam tikruose straipsniuose yra nuostatos įmonės (įmonių grupės) kategorijai nustatyti:

- „ne mažiau kaip 2 rodikliai paskutinę finansinių metų dieną neviršija šių dydžių“ (4 straipsnio 1–4 dalyse, 5 straipsnio 1–3 dalyse),
- „šio straipsnio 1–4 dalyse nurodyta įmonė priskiriama kitai įmonių kategorijai, kai šio straipsnio 1–4 dalyse nurodyti rodikliai paskutinę finansinių metų dieną neviršijami arba pradedami viršyti 2 iš eilės finansinius metus“ (4 straipsnio 6 dalyje ir 5 straipsnio 4 dalyje).

Šios formuluotės perkelia Apskaitos direktyvos¹ nuostatas. Kai įmonės (įmonių grupės) rodikliai (ne) viršija nustatytus dydžius dvejus metus iš eilės, įmonė priskiriama atitinkamai įmonių kategorijai (labai maža, maža, vidutinė, didelė) ir rengia tai įmonių kategorijai nustatytą metinį finansinių ataskaitų rinkinį, vadovybės ataskaitą, pradedant už antrus iš eilės metus, kai jos rodikliai (ne) tenkina nustatytus rodiklius.

Klausime nurodytu atveju įmonė būtų laikoma didele rengiant 2025-01-01 ir vėliau prasidedančių finansinių metų finansines ataskaitas, vadovybės ataskaitą, nes jos du rodikliai 2 iš eilės finansinius metus (2024-12-31 ir 2025-12-31) tenkina didelės įmonės kategorijai taikomus kriterijus. Tai reiškia, kad 2026 m. įmonė rengia 2025-01-01 prasidėjusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir vadovybės ataskaitą pagal didelei įmonei taikomus reikalavimus (ĮIGAĮ 7, 16, 19 straipsniai).

¹ 2013/34/ES

Žemiau pateikiamas paaiškinimas lentelė, iliustruojant atsakymą į klausimą dėl priskyrimo didelės įmonės kategorijai.

Rodikliai viršija du iš nurodytų ĮĮGAĮ 4 str. 3 d. paskutinę finansinių metų dieną:	2023-12-31	2024-12-31	2025-12-31	Įmonė teikia didelės įmonės ataskaitas už 2024 m.	Įmonė teikia didelės įmonės ataskaitas už 2025 m.
- vidutinis metinis darbuotojų skaičius >250;	-	+	+	✗	✓
- balanse nurodytas turtas >25 000 000 eurų;	-	-	+	✗	✗
- pardavimo grynosios pajamos >50 000 000 eurų	-	+	-	✗	✗

Pažymėtina, kad analogiškas vertinimo principas taikomas visoms įmonėms (įmonių grupėms), nustatant jų kategoriją, atsižvelgiant į ĮĮGAĮ 4 ir 5 straipsnių nuostatas.

2. Dėl įmonės priskyrimo viešojo intereso įmonei (toliau –VI įmonė)

Klausimas:

Nuo kada elektroninių pinigų įstaiga ir (arba) mokėjimo įstaiga turėtų būti įtraukiama į VI įmonių sąrašą?

Atsakymas:

Priskiriant įmones VI įmonėms vertinama tam tikro(-ų) rodiklio(-ių) atitiktis FAAUPI 2 straipsnio 39 dalies 7–10 punktuose vartojamai nuostatai „*rodiklis (-iai) paskutinę finansinių metų dieną ne mažiau kaip 2 finansinius metus iš eilės viršija (...)*“. Praktikoje sprendžiant klausimą, kaip taikyti šią nuostatą ir nuo kada įmonę (ne) priskirti VI įmonei, yra svarbu atsižvelgti ir į kitas FAAUPI nuostatas, nurodytas:

- 8 straipsnio 6–8 dalyse dėl auditoriaus, audito įmonės rotacijos² atliekant VI įmonių finansinių ataskaitų auditą;
- 29 straipsnio 3 dalyje dėl civilinės atsakomybės draudimo³ atliekant VI įmonių finansinių ataskaitų auditą;
- 57 straipsnyje nustatytą pareigą VI įmonei sudaryti audito komitetą.

Įvertintina, kad, įmonei tapus VI įmone, įmonei tampa aktualios ir Audito reglamento⁴ nuostatos tiek dėl finansinių ataskaitų auditorių ar audito įmonių teikiamų ne audito paslaugų apribojimų (Audito reglamento 4, 5 straipsniai), tiek dėl auditoriaus atrankos ir paskyrimo (Audito

² 6. Jeigu yra audituojama viešojo intereso įmonė, pagrindinis partneris negali atlikti tos pačios įmonės finansinių ataskaitų audito ilgiau kaip 7 finansinius metus iš eilės. 7. Audito įmonėms atliekant viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditą, ilgiausias finansinių ataskaitų audito atlikimo terminas yra 10 metų. 8. Trumpiausias finansinių ataskaitų audito sutarties dėl viešojo intereso įmonės finansinių ataskaitų audito atlikimo galiojimo terminas, vadovaujantis Audito reglamento 17 straipsnio 2 dalies a punkto nuostata, yra 2 metai

³ Jeigu audito įmonė atlieka viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditą, profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 58 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 145 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus. Profesinės civilinės atsakomybės draudimo objektas yra audito įmonės civilinė atsakomybė už žalą, kuri būtų padaryta užsakovui ir (arba) tretiesiems asmenims atliekant viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditą

⁴ 537/2014

reglamento 16 straipsnis), kai VI įmonėje turi būti sudarytas audito komitetas, vykdysiantis finansinių ataskaitų auditorių ar audito įmonių atrankos ir priežiūros funkcijas.

Atsižvelgiant į įmonei atsirandančius reikalavimus, tapus VI įmone, manome, kad įmonė turi būti laikoma VI įmone ne tais metais, kurių paskutinę dieną antrus metus iš eilės viršija FAAUPI 2 straipsnio 39 dalies 7 – 10 punktuose nustatytus rodiklius, bet po jų einančiais kitais metais.

Klausime nurodytu atveju elektroninė pinigų įstaiga, kurios du iš trijų rodikliai dvejus finansinius metus, t. y. 2024 m. ir 2025 m., viršijo FAAUPI 2 straipsnio 39 dalies 7 punkte nurodytus dydžius, yra laikoma VI įmone nuo 2026 metų. Tai reiškia, kad elektroninės pinigų įstaigos 2026 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių finansinių metų finansinių ataskaitų auditoriams ir audito įmonėms, atliekamam auditui bus taikomi VI įmonių finansinių ataskaitų auditui keliami reikalavimai.

Žemiau pateikiamas paaiškinimas lentele, iliustruojant atsakymą į klausimą dėl elektroninės pinigų įstaigos (EPI) priskyrimo VII.

FAAUPI nuostata	2024-12-31	2025-12-31	Ar EPI tampa VII 2025 m.	Ar EPI tampa VII 2026 m.
Rodikliai viršija du iš trijų nurodytų FAAUPI 2 str. 39 dalies 7 punkte	+	+	✗	✓
	+	-	✗	✗
	-	+	✗	✗

Pažymėtina, kad analogiškas vertinimo principas, remiantis FAAUPI 2 straipsnio 39 dalyje nustatytais kriterijais, taikomas ir kitoms įmonėms, sprendžiant dėl jų priskyrimo viešojo intereso įmonėms.

3. Dėl įmonei taikomų apskaitos standartų pagal FAI 11 straipsnį

Klausimas:

Nuo kada įmonei taikomi kitokie apskaitos reikalavimai, jei ji keičia veiklos formą iš viešosios įstaigos į UAB?

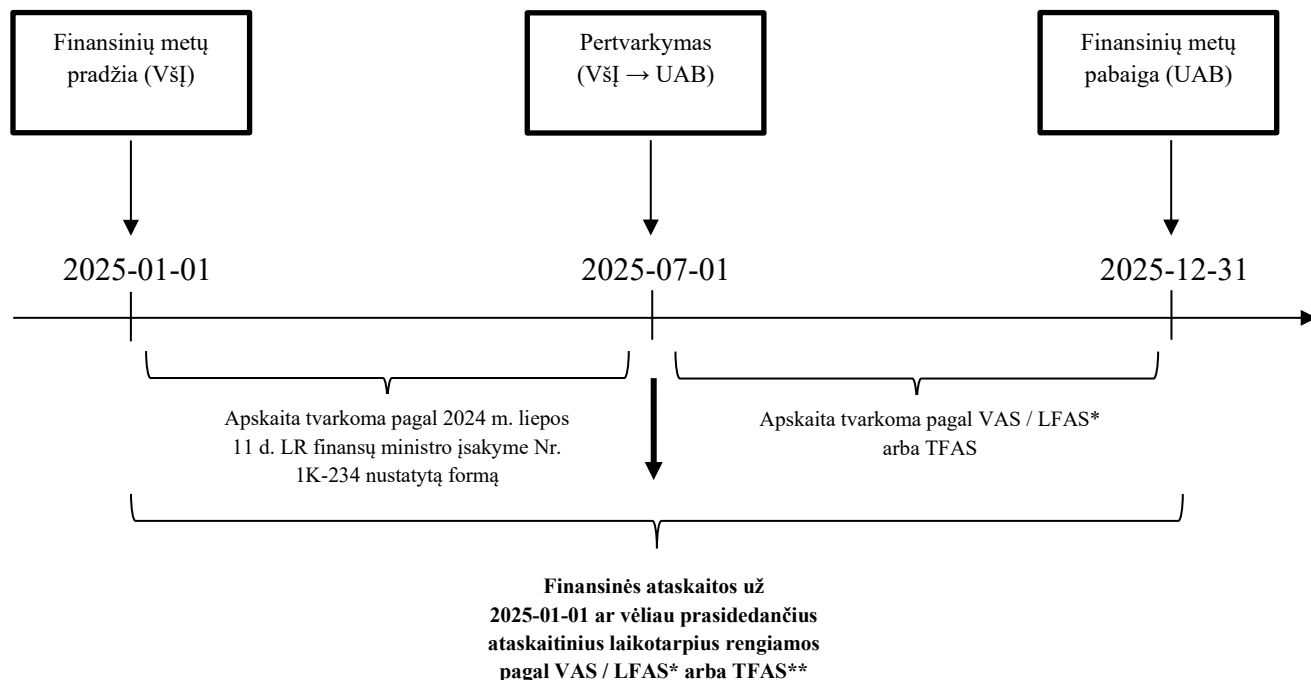
Atsakymas:

FAI 11 straipsnio 1 dalies 1–4 dalyse yra nurodyti apskaitos standartai, taikomi konkrečioms subjektams atsižvelgiant į jų vykdomą veiklą, teisinę formą arba priskyrimą tam tikrai grupei (VI įmonėms, kitoms įmonėms, viešojo sektoriaus subjektams, kitiems pelno nesiekiantiems subjektams).

Klausime nurodytu atveju, kai pasikeitė subjekto teisinė forma iš viešosios įstaigos į UAB, nepriklausomai nuo naujos teisinės formos įregistravimo datos, jam taikomi FAI 11 straipsnyje nurodyti apskaitos standartai pagal ataskaitinių metų pabaigoje buvusią teisinę formą. Pagal juos subjektas turi parengti finansines ataskaitas už visus finansinius metus.

Atsižvelgiant į tai, planuodami teisinės formos keitimą subjektai turi atsakingai įvertinti teisinės formos keitimo datą. Rekomenduojama, kad subjekto veiklos pagal naują teisinę formą pradžia sutaptų su jo finansinių metų pradžia. Pavyzdžiui, jeigu viešosios įstaigos įstatuose nustatyta, kad jos finansinių metų laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais, rekomenduojama, kad jos pertvarkymas į UAB būtų sausio 1 d.

Žemiau pateikiama paaiškinanti schema, nuo kada turėtų būti pradėti taikomi nauji apskaitos standartai, kai pasikeičia subjekto teisinė forma.

Rekomenduojama, kad naujos teisinės formos subjekto veiklos pradžia sutaptų su jo finansinių metų pradžia.

*Iki Lietuvos finansinės atskaitomybės standartų (LFAS) patvirtinimo ir įsigaliojimo taikomi verslo apskaitos standartai (VAS)

**Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai

Klausimas:

Nuo kada valstybės valdomai įmonei taikomi kitokie apskaitos reikalavimai, jei ji pradeda laikyti VI įmone?

Atsakymas:

FAĮ 11 straipsnio 1 dalies 1 punkto g) papunktyje nustatyta, kad valstybės valdomos įmonės, kurios pagal FAAUPI priskiriamos VI įmonėms finansinę apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų parengimą vadovaujantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS).

Kaip nurodyta 2 klausimo išaiškinime, valstybės valdoma įmonė laikoma VI įmone ne tais metais, kurių paskutinę dieną antrus metus iš eilės viršija ĮIGAĮ 4 straipsnio 3 dalyje nustatytus dydžius, bet po jų einančiais kitais metais. Tai reiškia, kad jei įmonė, kurios du iš trijų dydžiai dvejus finansinius metus iš eilės, pvz., 2024 m. ir 2025 m. viršijo ĮIGAĮ 4 straipsnio 3 dalyje nurodytus dydžius, ji yra laikoma VI įmone nuo 2026 metų, t. y. jos finansinė apskaita nuo 2026-01-01 tvarkoma ir finansinės ataskaitos už finansinius metus, prasidedančius 2026-01-01 ir vėliau rengiamos vadovaujantis TFAS.

Žemiau pateikiamas paaiškinimas lentele, iliustruojant atsakymą į klausimą dėl valstybės valdomos įmonės, kuri tampa VII ir taiko TFAS.

FAAUPĮ nuostata	2024-12-31	2025-12-31	Tampa VII ir taiko TFAS nuo 2025-01-01	Tampa VII ir taiko TFAS nuo 2026-01-01
Rodikliai viršija du iš trijų nurodytų FAAUPĮ 2 str. 39 dalies 9 punkte	+	+	✗	✓
	+	-	✗	✗
	-	+	✗	✗

4. Dėl reikalavimo atlikti įmonės finansinių ataskaitų auditą

Klausimas:

Nuo kada įmonei taikomi audito reikalavimai (pvz., jei pagal 2024-12-31 duomenis ji netenkino privalomo audito kriterijų, o pagal 2025-12-31 duomenis – tenkino)?

Atsakymas:

FAAUPĮ 3 straipsnio 2 d. dalyje nustatyta, kad metinių finansinių ataskaitų auditas privalo būti atliktas tų juridinių asmenų, kurie tenkina bent vieną iš šių 2 sąlygų:

- 1) ne mažiau kaip 2 rodikliai paskutinę finansinių metų dieną viršija šiuos dydžius:
 - a) balanse nurodyto turto vertė – 2 500 000 eurų;
 - b) įmonių pardavimo grynosios pajamos arba pelno nesiekiančių juridinių asmenų pajamos per ataskaitinius finansinius metus – 4 500 000 eurų;
 - c) vidutinis metinis darbuotojų skaičius, apskaičiuotas finansų ministro nustatyta tvarka, per ataskaitinius finansinius metus – 50 darbuotojų.

Kai finansinių metų paskutinę dieną subjekto turto, pardavimo grynujų pajamų ar vidutinio metinio darbuotojų skaičiaus dydžiai viršija FAAUPĮ 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytus du arba tris dydžius, subjektas privalo užtikrinti, kad būtų atliktas finansinių metų, kai viršijami dydžiai, finansinių ataskaitų auditas. Pavyzdžiui, jei subjekto 2 dydžiai viršijo nurodytus FAAUPĮ 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytus dydžius 2025-12-31 (nepriklausomai nuo 2024-12-31 dydžių), subjektas privalo užtikrinti, kad būtų atliktas 2025-01-01 prasidėjusių finansinių metų⁵ finansinių ataskaitų auditas;

2) gautas finansavimas iš valstybės ir (arba) savivaldybės (savivaldybių) biudžeto (biudžetų) ir (arba) gauta arba panaudota parama per ataskaitinius finansinius metus viršija 500 000 eurų.

Klausime nurodytu atveju, jei įmonė 2025 m. gavo negrąžintiną paramą, kurią apskaitoje registravo kaip gautą dotaciją (subsidiją), ji privalo užtikrinti, kad būtų atliktas 2025-01-01 prasidedančių finansinių metų⁶ finansinių ataskaitų auditas nepriklausomai nuo to, kad 2024-01-01 prasidedančių finansinių metų finansinių ataskaitų auditas jai nebuvo privalomas.

⁵ Kai finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais

⁶ Kai finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais

Žemiau pateikiamais paaiškinimas lentelė, iliustruojant atsakymą į klausimą dėl privalomo įmonės finansinių ataskaitų audito atlikimo.

Rodikliai viršija nurodytus FAAUPI 3 str. paskutinę finansinių metų dieną	2024-12-31	2025-12-31	Ar atsiranda prievolė atlikti 2024-01-01 prasidedančių finansinių metų FA auditą	Ar atsiranda prievolė atlikti 2025-01-01 prasidedančių finansinių metų FA auditą
<ul style="list-style-type: none"> - vidutinis metinis darbuotojų skaičius >50; - balanse nurodytas turtas > 2 500 000 eurų; - pardavimo grynosios pajamos > 4 500 000 eurų 	-	+	✗	☑
<p>arba</p> <ul style="list-style-type: none"> - gautas finansavimas iš VB*, SB**, parama > 500 000 eurų; - panaudota parama > 500 000 eurų 	+	-	☑	✗

*Valstybės biudžetas

**Savivaldybės (savivaldybių) biudžetas (biudžetai)